

Område: Gammelstadsviken, en fågelrik havsvik

Områdeskod: FI0100062 **Areal (ha):** 316 **Kommun:**Helsingfors

Adm. region: Marint område (ingår ej i Nuts) 90 **Typ av område:** SCI och SPA

Ansv.instans: Nylands miljöcentral

**Områdes-
beskrivning:**

Gammelstadsviken är en stor, vassbevuxen havsvik i Vanda ås mynning med breda bälten av vattenväxter, sumpmarker och strandängar. Strandskogarna är frodiga klibbalsskogar. Tillsammans med de närbelägna åkrarna utgör viken en helhet med variationsrik natur och den är särskilt viktig för fågellivet. Största delen av förslaget till Natura är redan skyddat som naturskyddsområde.

Avloppsvattenutsläppen försämrar vattenkvaliteten i Gammelstadsviken. Kvaliteten har blivit bättre under de senaste åren, men vintern 1996 rasade avloppsvattentunneln igen och avloppsvatten från Helsingfors stad leddes åter ut i viken. Fågelbeståndet påverkades emellertid inte av avloppsvattenutsläppet, eftersom det skedde under vintern och inte under växt- eller översvämningperioden.

Fågelbeståndet, vattenkvaliteten, bottenfaunan och vegetationen i gölarna kontrolleras kontinuerligt och viken är därför även viktig för forskningen. Inom huvudstadsregionen är Gammelstadsviken ett populärt utflyktsmål för friluftsliv och naturstudier. Det finns naturstigar och fågeltorn längs stränderna.

Gammelstadsviken är ett skyddsområde av internationell betydelse för strandängs- och sjöfåglar. Områdets värde har ökat i och med skötselåtgärderna. Största delen av området ingår i den internationella våtmarkskonventionen Ramsar.

Största delen av Gammelstadsviken är till sin natur estuarie, ty Vanda å mynnar här. Längs stränderna finns det representativa sumpskogar med klibbal. En del av strandängarna hålls öppna genom att utnyttjas som betesmark och är därför viktiga vårdbiotoper. Strandängen i Bäckviksbotten har klassificerats som en vårdbiotop av landskapsvärde. Här växer bl a kärnävan som är ytterst hotad i Nyland.

Ett stort antal fågelarter häckar i Gammelstadsviken och viken är en mycket viktig rastplats under flyttningen. Här häckar och rastar ett stort antal hotade och sällsynta fågelarter.

Gammelstadsvikens betydelse för olika fågelgrupper har förändrats under senaste år. Måsfåglarna har minskat, eftersom skrattnåskolonin försvunnit, liksom de försvunnit från många andra fågelrika havsvikar och sjöar i vårt land. Däremot har antalet häckande och rastande vadare ökat i och med att strandängarna sköts.

Det har inte skett några stora förändringar i sjöfågelbeståndet, utan viken har bibehållit sitt värde. De breda vassbältena ger skydd åt ett stort antal tättingar. Arter, t ex skäggmesen och pungmesen, som håller på att etablera sig i Finland, har häckat i Gammelstadsviken. Skäggmesepopulationen i viken är den största i Finland och utgör ett viktigt spridningscentrum.

Inventeringen år 1996 visade att 1862 par av 72 fågelarter häckade i Gammelstadsviken och på de närbelägna stränderna. Av dessa var 11 arter och 190 par sjöfåglar. Det häckande sjöfågelbeståndet var mindre än året förut, vilket främst berodde på det kalla vädret. Gammelstadsviken har skydds-poängvärdet 101, ett område klassificeras som internationellt värdefullt när poängen överstiger 80. Gammelstadsvikens värde har stigit under de senaste årtiondena, 1986 fick den 87 poäng. Det högre poängtalet beror främst på att vattenrallen, rörhönan och trastsångaren numera häckar regelbundet i Gammelstadsviken.

Gammelstadsviken är viktig för fågelforskningen, eftersom fågelbeståndet uppföljts under en lång tid. Trädsvampar av släktet *Chaetodermella* har även undersökts. De här svamparna

växer i lövträdssnår och på grenar och stammar nära stranden. Flera sällsynta arter har påträffats.

Skyddsstatus (%):	Icke skyddat	18
	Statligt naturskyddsområde	11
	Privat naturskyddsområde	71

Prec. av skyddsstatus samt skyddsformer:

Största delen av Gammelstadsviken är Helsingfors stads naturskyddsområde. En liten del, som fredats genom förordning, tillhör staten. Natura ändrar inte dessa fridlysningsbestämmelser.

I förslaget till Natura ingår dessutom två andra områden som planeras inrättas som naturskyddsområden: den innersta delen av Bäckviken i nordost och Bastuviken i sydost. Dessa har reserverats som naturskyddsområden i Helsingfors generalplan från 1992 och Bäckviken likaså i Viks delgeneralplan.

Hela området föreslås upptas i förteckningen över våtmarker av internationell betydelse, Ramsarkonventionen. Detta medför inte rättsverkningar utöver dem som nätverket Natura medför.

Naturtyper (%) i habitatdirektivet:

Å- och älvmynningsområden (estuarier)	90
Högörtängar	5
*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	5

Arter enl. bilaga II i habitatdirektivet:

Arter enl. bilaga I i fågeldirektivet:

Berguv
Fisktärna
Ljungpipare
Rördrom
Kungsfiskare
Trana
Silvertärna
Sångsvan
Grönbena
Småfläckig sumphöna
Svarthakedopping
Svarttärna
Ångshök
Spillkråka
Ortolansparv
Mindre sångsvan
Törnskata
Mindre flugsnappare
Småtärna
Tretåig hackspett
Skräntärna
Kornknarr
Brun kärrhök
Blåhake
Blå kärrhök
Brushane

Jorduggla
En hotad art
En hotad art
En hotad art
En hotad art
En hotad art
En hotad art
Salskrake
Vitkindad gås
Sparvuggla
Smalnabbad simsnäppa
Slaguggla

Övriga arter:

Stäpphök
Lundsångare
Myrsnäppa
Skedand
Rörhöna
Vattenrall
Stenknäck
Mindre hacspett Hd
Mindre strandpipare
Pungmes
Trastsångare
Silltrut Hd
Större strandpipare Ä
Skäggmes
Vaktel F
Nejonöga
Borsttagging S
Christiansenia pallida (en svamp)
Phlebia lindtneri (en svamp)
Botryobasidium pruinaum (en svamp)
Efibula deflectens (en svamp)
Hyphoderma echinocystis (en svamp)
Hyphoderma deviatum (en svamp)
Kärnäva
Amylostereum areolatum
Steccherinum oreophilum
Christiansenia mycophaga (en svamp)
Hypochniciellum subillaqueatum (en svamp)
Ceratobasidium pseudocornigerum
Lazulinosperma cyanea (en svamp)
Steccherinum bourdotii